Elegantiarũ Viginta precepta

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Elegantiarum viginta pręcepta Incipiunt

AD cõficiendas elegãter epiſtolas pauca ſcitu digniſſima ⁊ clariſſimoꝝ oratorum pręceptis electa tibi memorię ſummope ſunt ꝯmendãda. quę ſi frequẽti vſu ſummaqꝫ attentione practicãdo animaduerteris. non parũ fructus in dicendo ⁊ ſcribendo conſeq̃ris Bene ſcribere epiſtolas ⁊ elegãter dicere tribus reb9 ꝯparãtur Arte. imitatione ⁊ exercitatione id ẽ vſu

¶ Ars cõſiſtit in terminis grãmaticę ⁊ in pręceptis elegãtiarum atqꝫ rhetoricę. Ideo poſt rudes grãmaticę regulas hęc legãtur pręcepta Imitatio vero ꝯſiſtit in aſſidua ⁊ attẽta auditione atqꝫ lectione dictoꝝ eloquẽtium viroruꝫ. audiendo nãqꝫ ⁊ legendo electas ſententias doctiſſimoꝝ eloquẽtia cõparatur teſtante auguſtino dicente Ad ꝯparãdam eloquẽtiã magis prodeſt ſi quis eloquẽtes audiat ⁊ diligẽter legat q̃ꝫ ſi circa artis pręcepta ſe occupet ¶ Exercitatio cõſiſtit in cõtinuo vſu ⁊ conſuetudine dicendi ⁊ ſcribendi In omni nanqꝫ diſciplina infirma ẽ artis ⁊ regularuꝫ pręceptio ſine ſummo illarum vſu ⁊ exercitio Nulla eĩm res tãtum ad elegãter dicẽdum ꝑficit quãtum crebra ſcriptio

PRimũ preceptum ẽ de adiectiuo ⁊ ſubſtantiuo. cui9 ſunt quinqꝫ puncta ¶ Primũ adiectiuũ venuſte pręcedit ſuum ſubſtãtiuum ¶ Exemplum

Optima virtus	Diuinum ingenium
Tua dignitas	Excellens prauitas

¶ Secũdũ inter adiectiuũ ⁊ ſubſtantiuũ pulchre locatur genitiuus ¶ Exemplum

Magna prauoꝝ hominũ malicia regnat

Preclara ſtudioſoꝝ ingenia laudãtur

Varios multiformeſqꝫ planetarum effectus in iſtis inferioribus videmus

¶ Tercium inter adiectiuum ⁊ ſubſtantiuuꝫ elegãter ponit relatiuũ cum ſuo ṽbo per modũ parentheſis

¶ Eſt aũt parentheſis elegans interpoſitio ſententię qua remota ſermo remanet integer ¶ Exemplum

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Honeſta ē (que a paucis colitur) philoſophia
Utilis eſt (quam pleriqʒ cupiunt) pecunia
Video paratas (quas horreo) guerras
¶ Quartum inter adiectiuū ⁊ ſubſtantiuū q̄ꝫ venuſte poni
tur prepoſitio cū ſuo caſuali ¶ Exemplum
Maximā in re publica diligentiam habeto
Summū in rhetorica ſtudium facito.
Magnas pro bn̄ficijs receptis gratiarum actiones agito
¶ Quintū punctū inter adiectiuum ⁊ ſubſtantiuū qn̄qʒ no
men qn̄qʒ ỽbū qn̄qʒ alia pars collocatur ¶ De nomine
Summā q̄dem maria leticiam in annūtiatione recepit
¶ De ỽbo Multa legiſti doctoꝝ volumina
¶ De aduerbio Quod in virū tādem peritiſſimū euaſiſti
¶ Et caueas ne adiectiuū nimium elongetur a ſuo ſubſtāti
uo quia hoc vicio non careret

Secūdum preceptum ē de ralatiuo ⁊ an̄cedente c⁹ ſunt
duo pūcta
¶ Relatiuū cū ſuo ỽbo pulchre in principio ſermonis loca
tur ⁊ an̄cedenti ſuo preponitur ¶ Exemplum
Quā iāpridem optaui poeticā ſtudeo facultatem
Que maxima cū diligentia ſcripſi ỽgiliū tibi cōmodo.
Quas habeo tecū amicicias multi laudāt
¶ Oratores ꝑ elegātia id vſurpant vt an̄cedens cū ſuo rela
tiuo ꝯcordet ſed cū ſuo ỽbo vel adiectiuo diſcordet.
¶ Exemplum Quas mihi dediſti lrās fuere ſuauiſſime
Nō alij ſic Dediſti mihi lrās que fuerūt ſuauiſſime
Quas tecū pepi amicicias mihi fuere gratiſſime. Uirgili⁹
Urbem quā ſtatuo veſtra eſt Theren. Ut placerēt populo
quas feciſſet fabulas ¶ Scriptura Sermonē quē vos
audiſtis non ē meus

Tercium preceptum ē de ſuppoſito ỽbo ⁊ obliquo. c⁹
ſunt q̄tuor puncta ¶ Perfecta orō grammaticalis ex
tribus cōſtat ptibus. ſuppoſito. ỽbo. ⁊ obliquo. que ptes
more oratoꝝ ſic ordināt ur Obliq̄n⁹ in principio Suppoſi
tum in medio Uerbum in fine venuſte locetur ¶ Exēplū
Pulſantib⁹ ⁊ pſeuerātib⁹ ianua aperitur
Carthaginem Scipio affricanus deleuit

Pluribꝫ rebus ad regendam rempublicam politicꝰ indiget
¶ Secūdum Omnis obliquꝰ elegāter ſuo regenti ꝓponit
¶ Iſtud ē magis vniuerſale Et per iſtud ꝓceptum gtūs fre-
quētiſſime prȩcedit ſuū regens Ita dtūs ꝛ cȩteri obliq̄ vt ptꝫ
in exēplis ſequētibꝫ ¶ De gtō
Iudicis ē ſemper in cauſis verum ſequi.
Patroni eſt nōnunq̄ȝ ſequi veriſimile
Regū populoꝝ ꝛ nationū ſenatꝰ portꝰ erat ꝛ refugium
Item noctis tpe venit amici cauſa ¶ De dtō
Dijs parentibꝫ ꝛ magiſtris nō reddit equalens Meis ad te
ſcriptis latinis accurate reſpōdiſti ¶ De accō
Patrem ſeq̄tur ſua proles
Degeneres animos timor arguit ¶ De abltō
Ea ratione ad ſciārum ſtudium acceſſimus vt bonarum ar-
tium ꝟtutem cōſequamur
¶ Terciū punctū Inter ſuppoſitum ꝛ ꝟbum ſepe oēs obliq̄
vel plures mediāt perornate ¶ Exemplū
Ceſar magis facūdia in exhortando milites q̄ȝ fortitudine
monarchiā imperij adeptus ē Therencius
Hic prauȩ cōſuetudinis cauſa hꝰ mortem fert tā familiarit.
Ego homines magnis ꝟtutibꝫ prȩditos ſummope diligo
¶ Quartum Inter ſuppoſitū ꝛ ſuū ꝟbū elegātiſſime ponit
relatiuū cū ſuo ꝟbo ꝑ modū parentheſis ¶ Exemplū
Sapia (quȩ a pleriſqȝ cōtemnitur) eſt ōni auro prȩcioſior
Amicicia tua (quā multis officijs pateſeciſti) facit vt omnia
inter nos debeant eē ꝯmunia
Cicero (qui in dicendi facultate tanq̄ȝ ſolis iubar effulſit) ar
chipoetȩ reddidit hereditatem miloni vitā donauit ꝛ cȩſaris
animū ſibi cōciliauit ¶ Item Therentius
Virtus tua vel vicinitas (quod ego in ꝓpinqua pte amici-
cie puto) facit vt te familiariter noſcam ¶ Itē Virgilius
Aſt ego (q̄ diuum incedo regina iouiſqȝ ꝛ ſoror ꝛ ꝯiunx) vna
cum gēte tot annos bella gero
q Quartū prȩceptum de mutāda orōne vniꝰ mōi in aliū
¶ Orationem ex ꝟbo finiti modi cp vel vt prȩcedente
mutabis elegāter in orōnem ex accō ꝛ infinitiuo hoc ē muta
bis appellatum elegātiſſime in dictum

Appellatū eſt orō ſuppoſiti ⁊ appoſiti ꝙ vel vt pręcedente

Exemplum.

Quod filij parentibꝫ obediant eſt laudabile

Item dictum ē infinitiuꝰ cum accō aīi ſe vt filios obedire parentibꝫ ē laudabile

Simplex grāmaticus dicit

Scio ꝙ iam deꝰ punit dānatos. Audiui ꝙ tu ſcripſiſti lrās

Accępi ꝙ dux debellabit regem

Orator elegantius dicit

Scio deum iam punire dānatos

Audiui te litteras ſcripſiſſe

Accępi ducē debellatū ire regē vel debellaturū eē regem

Et debet hic ſeruari vt in hac mutatione non varietur tē/pus ſed pn̄s indicatiui vel optatiui mutetur in pn̄s infinitiui. pręteritum in pręteritum. futurū in futurū Item actiuū in actiuum. ⁊ paſſiuum in paſſiuum

De actiuo

Therentius Meū natū rumor eſt amare. loco huiꝰ Rumor eſt ꝙ meus natus amat Chremes venit clamitans indignū facinus cōperiſſe ſe pāphilum pro vxore habere hanc. In q̄ oratione ſunt duo dicta Et valet iſtam Chremes venit cla/mitans ꝙ ipē cōperit indignum facinus ꝙ Pamphilus pro vxore haberet hāc Item exemplum de futuro Timeo petrū lingua ſua praua famā meam labefactū ire id ē ꝙ labefaciet.

De paſſiuo

Therentius Qui poſtꝗ̄ audierat filio ſuo non datū iri vxo/rem. loco huiꝰ ꝙ vxor non dabitur filio ſuo.

Nota ꝙ eadem ſententia exprimitur tam in actiuo ꝗ̄ in paſſiuo per futurum indicatiui ⁊ per futurū participij

Exemplum

Audiui ꝙ rex francię inuadet flandriam.

Audiui regem francię inuaſum ire flandriam

Audiui regem francię inuaſurum flādriam

Ita quoqꝫ eadem ſententia exprimitur per pn̄s indicati/ui per pn̄s infinitiui ⁊ pn̄s participij Et ita ꝑ pręteritū licet hoc variatur in participio

Et ſicut poſitum ē exempluꝫ in actiuo ita in paſſiuo diligēs pręceptor per varia practicabit exempla

Quintum pręceptum ē de poſitione modi ꝓ modo

Futurum cōiunctiui pulchre qn̄q3 pro futuro indicatiui po
nitur ¶ Ita quoq3 pręteritum cōiunctiui pro pręterito in
dicatiui ⁊ ita de pręſenti

¶ Exemplum

De futuro Semper ego prouidero ne tuā offendero ami/
ciciam id ē prouidebo ne offendam
De pręterito Dixerim pro dixi repitur.
De pręſenti Velim pro volo ponitur.
Item negligentem cū feceris ꝑ facies Item morem tibi geſſe
ro pro geram. Item ſi famā meam defenderis ego te amaue/
ro pro amabo
Therenti⁹ Ne lachryma crede inq̄ꝫ mihi aut cōſolando aut
conſilio aut re mea iuuero pro iuuabo
Item ſi pergis abiero pro abibo
¶ Pręſens infinitiui reperitur plęrumq3 apud poetas ⁊ ora
tores poni. pro ꝑterito imꝑfecto indicatiui. quod magis no
bis mirādum q̄ꝫ imitādum ſentio
Virgilius Nos pauidi trepidare metu crines ⁊ flagrantes
excutere ⁊ ſacros extinguere fontib⁹ ignes ꝑ nos trepidaba/
mus nos excutiebamus ⁊ extinguebam⁹ ignes.
Therentius Inuidere oēs mihi et mordere clāculum.
Ego floccipendere ꝑ omnes inuidebant mihi ⁊ mordebant
⁊ ego floccipendebam Saluſtius
Reges populiq3 finitimi bello tētare pauci ex animis auxi/
lio eē pro reges tentabant ⁊ pauci erant
¶ Similes orationes tu q̄ꝫ plurimas cōperies ſed nequaq̄ꝫ
in vſum tuū ducas Non em̄ ꝯgrue d̄r quādo ego ſcribere pe
trus ludere pro qn̄ ego ſcribebam petrus ludebat

Sextum pręceptum eſt de ꝙ Magno pe aduertendum
eſt vt a noſtris colloquijs hanc coniunctionem ꝙ abij
cimus

¶ Grāmaticus dicit inepte.

Moneo ꝙ tu ſcutum debitum mihi ſoluas.
Rogo ꝙ tu mecum prandeas
Volo ꝙ filius meus obediat magiſtro

¶ Orator dicit elegāter

Moneo tu ſcutum mihi debitum ſoluas vel te ſoluere
Rogo tu mecum prandeas vel te mecum prandere
Volo filius meus obediat magiſtro vel filium obedire ma-
giſtro

¶ Therentius

Sed pater adeſt caue te triſtem eē ſentiat
Si me metuis mores caue in te eē ſentiā iſtos. pro ne ſentiā

¶ Hic nota iſta quattuor ꝟba Caueo Vereor Timeo Me-
tuo idem ſignificant cum ne ⁊ ſine ne

¶ Exemplum

Caue pater te triſtem eſſe ſentiat
Et caue ne pater te triſtē eē ſentiat idem ſunt
Ita quoqꝫ vereor pater mihi pecunias mittat
Et vereor ne pater mihi pecunias mittat.

Eptimū prçceptum de ablatiuis abſolute poſitis

¶ Nota ꝙ ablatiui poſiti abſolute in ſignificatiōe cō-
ſequētię: tū orōnes plurimū dilucidāt. tū ⁊ cū venuſtate ſer-
monis breuitatem afferūt Cum dū qn̄ qui ſi niſi quia donec
q̄uis nūq̄ ⁊ pauca ſimilia creberrime poſt ſe reqrunt orōnē
ꝯiunctiuā q̄ alia orō cōiunctiua ſeqtur Interdū vero in-
dicatiua vel imꝑatiua eiuſdem tēporis

¶ De prçſenti

Virgilius Dum fata ſināt viuite lęti
Therentius Dum in dubio eſt anim⁹ paulo momēto huc vl
illuc impellitur

¶ De prçterito

Si rhomano imperio carthago ter non rebellaſſęt penit⁹ de-
leta non fuiſſet
Si cęlum rueret nulla feſtuca manęret

¶ De futuro

Cum ego vixero dies fatatos moriar
Therentius Si in ſencero te quicq̄ fallacię conari in piſtri-
num te dedam

¶ Omnis orō cōiunctiua vel indicatiua prçcedente aliqua
iſtarum dictionum cū dum quādo ſi quia ⁊c̄. pulchre muta-
tur in duos ablatiuos abſolute poſitos quoꝝ vnus ſit noīa-
lis alter participialis

¶ Hic ſeruādum eſt ꝙ adiectiua oratio mutetur in partici-
pia ſua pn̄tis temporis Et paſſiua oratio in participia prçte

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

riti tēporis qđ participium trahitur ad oēm differētiam tē-
poris ſcđm exigentiam ꝟbi adiūcti. Et iō talis ablatiuus ī
reſolutione mutabitur in illud tēpus cuiꝰ ē ꝟbum adiūctū.

Exemplum

Facerem hoc patre ſcribente id ē ſi pater ſcriberet
Feciſſem hoc patre ſcribente id eſt ſi pater ſcripſiſſet
Faciam hoc patre ſcribente id ē ſi pater ſcripſit vel ſcripſerit
Participia eīm ſignificāt cum tp̄e limitabiliter. vt ſtudēs
proficio ſtudens profeci ſtudens proficiam. primū ſtudēs ē
p̄ntis tēporis. ſecūdum preteriti. tercium futuri

Exemplum precepti

Grāmaticus dicit.

Dū rhoma florebat ⁊ ſcipio affricanus regnabat tūc reſpu-
lica bn̄ gubernatur ⁊ carthago penitus delebatur
Poſtq̄ȝ fluxiſſent pauci anni ⁊ pompeiꝰ cū iulio diſſenſiſſet.
ſumma ciuilis diſcordia regnare cepit Dū vero bellum pa-
rabatur ⁊ pompeius vincebatur iulius ceſar monarchiam ī-
perij rhomani ſolus adeptus eſt Iſte ſententie magis elegā-
ter exprimētur mutādo ſuppoſitum ⁊ appoſitū in duos ab-
latiuos ſic

Orator elegāter

Rhoma florente atqȝ ſcipione affricano ꝯſule reſpublica be
ne gubernabatur
Paucis fluctibꝫ annis pōpeio ⁊ iulio diſſentientibꝫ ſumma
ciuilis diſcordia regnare cepit Bello vero pacto ⁊ pompeio
deuicto Julius ceſar monarchiam imperij rhomani ſolꝰ ad
eptus eſt.

Ad qđ gerūdia ſupina ⁊ participia ſunt inuēta vt duo
vel tres aut plures actꝰ attribuātur vni ſuppoſito ſine cō
iunctione media.

Grāmaticus inepte dicit.

Marcus Cicero puerilibꝫ annis poetice vacabat ⁊ poſtea
ſolutam orationem amabat ⁊ precepta dicēdi auidiſſime ꝑ-
ſequebatur q̄ mira ingenij claritate pollebat ⁊ opa ſua mul-
tos ſaluabat ⁊ incredibili ſuauitate perorabat
Hij ſex actus vni dantur ſuppoſito q̄ hoc pacto venuſtiꝰ
ordināntur. primū in participio. ſecūdum in verbo. terciū in

gerūdio ponatur Et interponēdo nec non alios tres eodem modo ordinētur ¶ Orator pulchre dicit Marcus Cicero puerilibꝫ annis poetice vacans volueutibus annis ſolutam orōnem amabat p̄cepta dicendi auidiſſime proſequēdo Nec non mira claritate ingenij pollens opa ſua multos ſaluabat incredibili ſuauitate porando

Octauum p̄ceptum de gerūdijs

Gerūdia multo venuſtiꝰ ſine regimine ponūtur ſub cōuenientia trium ſicut adiectiuum ꝛ ſubſtantiuū.

¶ Elegantius dicitur
Ueni pariſius ſtudendi iuris cauſa
Audiendę poeticę gratia.
Uado ad ſcribendos libros Ad ſcribendas lr̄ās Ad ſcribēda volumina ¶ Quam ſi diceretur
Ueni pariſius cauſa ſtudendi ius . grā audiendi poeticam:
Uado ad ſcribendū libros . ad ſcribendū lr̄ās ¶ Ita quoqꝫ ornatius dicitur . gerendoꝝ bellorum grā venit princeps q̄ȝ gerendi bella grā venit ¶ Sic audiendarum fabulaꝝ locus non eſt eccleſia . pulchrius dr: q̄ȝ audiendi fabulas locꝰ non eſt eccleſia ¶ Probatur autoritate Ciceronis Tu fac cupidus mei videndi ſis . non dicit cupidus me videndi ¶ Probatur autoritate ſcripturę
Ad currendam viam ꝛ non ad currendum
Item ad dandam ſcientiam ſalutis. ꝛ non ad dādum
¶ Hoc in loco perutile eſt ꝯmemorare differētiam gerūdiorum in di do dum Et ꝙ gerūdia nullum caſum regant añ ſe. ꝙ habent oēs caſus preter vocatiuū in ſingulari ꝛ plurali . et iō poſſunt cōſtrui cum caſibꝰ a pte poſt ſine regimine ſub cōuenientia trium ſicut adiectiuum ꝛ ſubſtantiuum
¶ Poſita ſunt exempla de gerūdijs in di In q̄bus clare vides cōſtructionem eoꝝ cū nomine ſubſtantiuo precedēte ſcꝫ cauſa. grā. locus. cupidus ꝛc. ꝛ cum caſibꝫ ſequētibꝫ tanq̄ȝ adiectiua cū ſubſtantiuis

¶ De gerūdijs in dum

Uado ad audiendam miſſam Ad audiendos ſermones Ad audienda mandata Elegātius dictum ē q̄ȝ vado ad audiendum miſſam Ad audiendum ſermones

Ita quoqꝫ famulꝰ noſter iuit ad emēdos piſces ad venden//
das veſtes . ad videnda ſpectacula

¶ De gerūdijs in do

. Pro ꝯficiendo ſermone pro cōficienda epl'a tota nocte labo
raui pro ꝯponēdis lr̄is totam noctem inſomnē duxi Venu//
ſtius dictū ē qꝫ pro cōficiendo ſermonē . pro ꝯficiendo epl'a ꝛ
ꝛc. Ita etiam Ex cōtinuādo in poetica labore bonū delecta
bile Ex cōtinuādo diligenter mercatoria bonū vtile Et ex cō
tinuādo omniū ꝟtutum officio bonum honeſtum ꝯpatur

¶ Gerundium in dum ꝑpoſita illa ꝑpōne inter elegēter po//
nitur loco preteriti imꝑfecti ꝯiūctiui ꝑpoſito iſto aduerbio
dum ¶ Exemplum

Inter cęnādum multas audiui facetias id ē dum cęnarem
Inter ambulandū occurrit mihi epūs id ē dum ambularē

Gerūdia in do plerūqꝫ cum ꝑpoſitione ꝑcedente Et ſepe ſine
ea abſolute ponūtur ¶ Exemplū prioris

Qui reipublicę gubernationem ſuſcipiūt facilitatem in au//
diendo humanitatem in agendo promptitudinem in ſatiſfa
ciendo ſeruare debent ¶ Exemplum poſterioris.

Non aūt reipublicę legiſperiti deficere debent dicendo ꝯſu//
lendo ꝑſuadendo iuuādo qm̄ conſultando quid expediat in
q̄ritur Item ꝑtes audiendo teſtes examinando iuſticia āmi//
niſtratur

Gerūdia in dum ſepiſſime cum ē ꝯſtructa actus neceſſitatē
importāt ¶ Exemplum

Therentius Ita res erat . faciundum fuit
Item ſummū in rhetorica ſtudium habendum ē
In dei ſeruitio perſeuerādum ē. id eſt neceſſe fuit ita fieri . ne
ceſſe eſt habere ꝛ perſeuerare
Item cū ea quidem ratione nati ſumus vt aliq̄d dignum vi
ro a nobis tractandū ſit
Non ē igitur nobis negligendum ſed diligenter nobis ꝓcu//
randū vt officioſum ſemꝑ aliq̄d ſit agendum Nec cōtra na//
turam eſt pugnādum verum in recto propoſito ſemꝑ perma
nēdum eſt

Vnum preceptum eſt de ſupinis
Priora ſupina ꝯſtructionem petūt cum ꝟbis ſigni//

ficantibꝫ motum ad locum ❡ Hic nota ꝙ ꝟba significan
tia motũ ad locũ q̃ſi indifferenter cõſtruũtur cũ priori ſupi
no cum gerundijs in dum ⁊ participio futuri tẽporis in rus
Nihil refert ſi dicas Uado venatum lepores Uado ad ve
nãdum lepores Uado venaturus lepores ❡ Item famulꝰ
ibit venditum oleum Ibit ad vendendũ oleum . ad venden
da vina ⁊ ibit venditurus oleum

❡ Poſteriora ſupina ꝯſtructionẽ petũt cũ q̄buſdam adiecti
uis paſſionem qꝫ potius q̄ꝫ actionem ſignificant

❡ Exempla ſunt Hoc ẽ facile factu id ẽ vt fiat Illud ẽ diffi
cile intellectu id ẽ vt intelligat᷑. Hęc fabula digna eſt auditu
id ẽ vt audiatur ❡ Hic accipe cõtra barbaros grãmaticos
dicentes ꝙ poſteriora ſupina ꝯſtruũtur cũ ꝟbis ſignificãti
bus motum de loco . vt venio luſu . venio pranſu ⁊c. ❡ Ar
guitur contra eos per ꝟgilium dicentẽ Nec facilis viſu nec
dictu affabilis vlli ❡ Per therentium Sum extra noxam
ſed non eſt facile excuſatu

❡ Per tullium Difficile dictu ẽ quãto pe cõciliet animos co
mitas affabilitaſqꝫ ſermonis

D Ecimũ preceptum de aduerbijs ❡ Aduerbium ſępe
numero ĩmediate añ ꝟbum locetur niſi ſit cõpatm̃ vl̓
ſuperlatiuũ qđ venuſte in fine ponitur .

❡ Exempla ſunt

Fortiter patris equus currebat Studiſe ioãnes laborabat
Sed mei patris equꝰ currebat fortiſſime Ioãnes in practi
ca laborabat fortiſſime Item q̃ mihi diligenter mandaſti fa
cere curaui ſtudioſiſſime ❡ Aduerbium q̄ꝫ cũ poſitiuo ⁊ ſu
perlatiuo . nũq̄ꝫ vero cũ cõpatiuo venuſte ponitur

❡ Exẽpla ſunt ❡ Quod multi homines ⁊ q̄ꝫplurimi ĩdocti
grauiter errãt in via moꝝ . Et nõ q̄ꝫplures homines ſed bñ
cõplures homines errãt Item q̄ꝫ cito ⁊ q̄ꝫ certiſſime rogo fa
cias ⁊ non q̄ꝫ citius ❡ Aduerbia poſitiua cõpatiua ⁊ ſuper
latiua elocutiones nr̃as plurimũ exornãt ❡ Exẽpla ſunt
❡ Caute etiam prudenter ꝯmode liberaliter atqꝫ magnifi
ce in magiſtratu te ſemꝑ habuiſti ❡ Nec etiam accuratiꝰ
neqꝫ virilius vel ꝯmodius fieri potuiſſet q̄ꝫ actum ẽ ❡ Ꝺꝺ
peritiſſime atqꝫ magnificentiſſime rẽpublicã gubernaſti

Undecimū pręceptum de participijs
Participium ponitur elegāter loco relatiui ꝛ sui ꝟbi p̄ntis p̄teriti ꝛ futuri t̄pis in rcō ꝛ obliquo

¶ Exemplum de recto

Ut loco hui⁹ ꝑleriqȝ de republica bn̄ meruerūt q̄ stipendium non accipiūt nec accipient vel acceperunt
Elegantius dicit ꝑleriqȝ de re publica bn̄ meruerūt nulluȝ stipendium accipientes vel accepturi

¶ Exemplū de obliquo

Quam plurimos nosco scholasticos q̄ nihil ꝓficiūt nec proficient. sed tēpus ꝛ expensas ꝑdunt ¶ Elegāti⁹ dicit
Quā plurimos nosco scholasticos nihil proficiētes nec profecturos verum ꝛ tēpus ꝛ impensas perdentes

¶ Causa hui⁹ pręcepti ē q2 ꝑticipium includit in se hoc relatiuū qui ꝛ suum ꝟbum Igitur loco illoꝝ duoꝝ potest añ illō ꝟbum collocari ¶ Exemplum vt
Amans id ē qui amat Amatur⁹ id est q̄ amabit Amatus id ē qui amatus ē vel q̄ amabatur Amādus id ē qui amabit̄. Ex quo seq̄tur ꝙ eadem sententia exprimit̄ per ꝑticipiū p̄ntis tēporis ꝛ verbū p̄ntis tēporis Item ꝑ participiū futuri tēporis in rus. ꝛ per ꝟbum futuri t̄pis actiuū ꝉ neutrale Ita etiā per participium futuri tēporis in dus ꝛ per futuꝝ passiui ꝟbi Ista ꝑ diuersa exēpla pręceptoribꝫ ꝓ pueris sūt practicāda.

¶ Item scipio affricanus qui rhomanus cōsul creabatur ꝓfugauit hanibalem q̄ italiaȝ deuastauit liberauit rhomā q̄ a barbaris opprimebatur In hac orōne tria sunt relatiua cum suis ꝟbis loco quoꝝ elegātius participia ponūtur
Hoc pacto scipio affricanus rhoman⁹ ꝯsul creatus hanibalem italiam deuastātem ꝓfugauit. atqȝ rhomā barbaris oppressam liberauit.

Duodecimū pręceptum est de p̄positionibꝫ
Si casuale p̄pōnis sit ꝯplexum ex adiectiuo ꝛ substātiuo tū ipa p̄pō venuste ponitur in medio ¶ Exēpla sunt
Maximas ad res iusticia conducit
Ornatissimo in loco spoliati sumus
Iustis de causis malefici puniūtur
Ita quam obrem. qua de causa. qua ex re

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Prępoſitio nõnunq̃ȝ ſuo caſuali poſtponit̃ ¶ Exẽplũ
¶ Illud eſt negociũ quo de multis in locis iudicatũ eſt
Hic eſt quo cum ſocietas eſt mihi gratiſſima.
Ita quoqȝ ⁊ qui cum ꝓ quo cũ Etiam me cũ te cuȝ ſecum no
bis cum vobis cum quę etiam pñt eē aduerbia ¶ Item
Eaten⁹ quaten⁹ hacten⁹ quę etiã pñt eē dcõnes Et licet Tul
lius ſępenumero vtatur de. ⁊ cum poſt ſua caſualia. nõ tñ in
aliis prępoſitionib⁹ illud imitãdum ē
¶ Prępoſitio cũ ſuo caſuali inter adiectiuũ ⁊ ſubſtantiuum
venuſte locatur ¶ Exemplum
Ut ſumma in mercantiis exercendis induſtria reqritur. vi-
de ſupra in fine primi pręcepti
¶ Inter prępoſitionem ⁊ ſuum caſuale ornate gtũs ſi fuerit
collocatur ¶ Exemplum.
Propter meritoꝝ amplitudinem ego te colui Ad regis pala
cium per viarum multa diſcrimina me trãſtuli
¶ De principis noſtri potentia multi multa loquũtur
TErcium decimũ pręceptum de interiectionib⁹
Cum noſtris ſermonib⁹ aliquã lęticiã vehementer aut
triſticiam aut ãmirationem. vel indignationem aut ſpẽ. vel
timorem ſignificare volum⁹ idipm per cõiunctionẽ aptiſſi-
me faciemus
¶ Per interiectiones mentis noſtrę ſignificamus affect⁹ q̃-
bus therentianę comedię alioꝝqȝ amicorum libri pleni ſunt
quę ſi geſtu voce atqȝ vultu recte fiant magnã vim afferunt.
¶ Exemplum.
¶ Tullius Proch dii imortales vbinam gentiũ imus quã
rempublicam habem⁹. in qua vrbe viuimus ¶ Therẽtius
Proch deum atqȝ hominũ fidem q̃d eſt ſi hęc non cõtumelia
eſt ¶ Vach q̃ȝ infęlici cęloꝝ cõſtellatione nati ſumus ſi tã
grauib⁹ moleſtiis tãqȝ dura morte ſemp cruciari debeamus
¶ Item Therenti⁹ Ducit ſecum vnã virginẽ pape facie ho
neſtam
¶ Cũ vehementem aliquẽ mentis cõcęptum explicare cupi
mus aut rẽ magis claram ⁊ aptam demonſtrare volum⁹ per
verba multiplicata id efficere poterimus ad quã rem ſenten
tiarum ſinonyma plurimũ valent

¶ Exemplum

Ubi mentis cōceptus nō dico mentis affectus ꝟbis ſimplicibus explicatur Quū lrārum ꝟtutes tales eē cōſtāt vt totus mūdus ex ipſis guberneť te hortor atꝫ rogo vt ad eas tibi cōparandas cures vt virū ex ipſis te pręſtātiſſimū reddas

¶ Hęc ſnīa ſic ex ꝟbis cū vehementia multiplicari pt

¶ Quū lrārum ꝟtutes tales eē cōſtant vt in omniū potentiſſimoꝝ fama ſemꝑ extiterūt vt ex ipſis vniuerſus terrarum orb gubernetur exornetur ⁊ adiuuetur ⁊ cōſeruetur. nō ſolum te plurimū hortor atqꝫ moneo. verūetiā pro ſumma noſtrę familiaritatis ꝯiunctione maximopꝑe te rogo oro ⁊ obſecro vt ꝑ ipſis lrārum ornamentis cumulatiſſime tibi comparādis tātopꝑe cures. labores. inſudes. inuigiles. atqꝫ incūbes. vt virū ex ipſis te reddas pręſtātiſſimū ¶ Aliud exemplū.

Poſt deum noſtrū omnipotentē et parētes q̄ me genuerunt neminē habeo quē magis te diligam magis excolā. magiſ obſeruem. neqꝫ maiori q̄ꝫ te beniuolentia cōplectar.

¶ Quartūdecimū eſt de anexis

Cum ꝑ nomina aut ꝟba multiplicata nrām orōnē locupletare volumꝰ id ſumme obſeruādum ē. q orō ſꝑ creſcat ⁊ augeatur vt qđ ſeq̄tur maiorē vim ⁊ efficatiorez habeat q̄ꝫ qđ ꝓcedat ¶ Exemplū Therentius in andria

Adeo ne me ignauū adeo ingratū aut inhumanum putes vt neqꝫ me cōſuetudo. neqꝫ amor. neqꝫ pudor cōmoueat Therentius in eunucho Pergis ne ſceleſta mecū ꝯplexe loqui Quid ais venefica: quid ais ſacrilega

¶ Aliud exemplū

Cum iuſticiā cam ipſam aptiſſime ꝯſtare videamꝰ ex q̄ opida ciuitates prouincie nationes regna atqꝫ imperia gubernātur cōſeruātur ⁊ amplificātur. Pēm igitur cogitationē diligentiam fortunas nrās atqꝫ nos ipſos totos libenter exponere debemus vt ea ipſa iuris ęquitas diligenter excolatur

¶ Item hoc in loco pręcedentis pręcepti exempla applicari poſſunt vbi per anexim dicūtur

¶ Rogo oro ⁊ obſecro Item gubernetur ⁊ exornetur adiuuetur ⁊ conſeruetur Item quem magis te diligam excolem obſeruem

q Quintūdecimū est de ꝯpatiuis ꝛ suplatiuis

Inter cōpatiuum ꝛ suplatiuū hoc interest. qn̄ ꝯpatiuū cū gt̄o plurali iūgimus vtiqꝫ solum inter duo locum habere suplatiuū vero inter plura ❡ Exemplum

Manuū meaꝝ fortior ē dextra in cōpatiuo ꝛ non fortissima in suplatiuo Ita quoqꝫ oculoꝝ meoꝝ acutior est dexter ꝛ nō acutissimus ❡ Ita ecōtrario digitoꝝ meoꝝ mediꝰ est longissimus in suplatiuo ꝛ non ꝯpatiuo ❡ Ex̄ inferꝰ latinitatis hanc sacre scripture orōnem ineptam fides spes charitas maior hoꝝ charitas quod dicendū fuisset maxima harū vel maximū hoꝝ Item inepta est qui maior ē vestrū. sit vester minimꝰ. cum dici debeat q̄ maximus est vestrum ꝛc.

❡ Multa cōpatiua recte locata nr̄as epistolas efficiūt splēdidiores ❡ Exemplum

Ut ex omnibꝫ hominibꝫ q̄ magnā tibi beneuolentię ꝯiūctionem ꝓfitentur vnū tibi potissimū adoptasti q̄ dignitatē tuā magno ꝑe tueretur. cuiꝰ studium ꝑ laude tua illustrāda tātū extitisse cōstat. vt neqꝫ maiorem operā nec studiosiorem curam. neqꝫ promptiorem diligentiā neqꝫ ardentiorem beneuolentiam quisqꝫ tibi prestare potuisset. Suplatiua propt̄ magnā rerum resonātiam orōnes nostras reddūt splēdidissimas stiluqꝫ nostrum magis amplū longū ꝛ optimū

❡ Exemplum. vt Ego Caius lelius Scipione meo tā familiarissime semꝑ fretus suꝫ tā summo ꝑe eū dilexi vt summa cū ipo sim familiaritate cōiunctus Nec iniuria quū ipo sūmum semꝑ mihi amorem prestiterit ꝛ vigilātissimā pro rebꝫ meis diligentiam declarauerit ꝛ amplissimā mihi libertatis magnificētiam patefecerit vt nullū summū hominis amātissimi ꝛ liberalissimi officium ꝑtermiserit. neqꝫ vllum maximū pro salute mea periculum subterfugere voluerit

❡ Compatiuo ꝛ superlatiuo non incōmode longe ꝛ multo preponūtur ❡ Exemplum

Iusticia aliis ꝟtutibꝫ multo preclarior extitit Marcus Cicero pre ceteris longe eloquētissimus euasit.

❡ Multum parū modicum paulum paululū tm̄ quātū bene cū positiuo sed nūq̄ cū ꝯpatiuo ꝯstructionem petūt

Sed multo pauco modico paulo tāto quāto cū cōpatiuo et

non poſitiuo locentur

¶ Exemplum

Demoſthenes grecoꝝ orator facūdiſſimus modico fuit Tullio eloquētior ꝛ non modicū Quāto ſuperiores ſumus tāto nos geramus ſubmiſſius. non aūt tm̄ ꝛ quātum.

Item hui⁹ anni frumenta paulo chariora fuere ꝙ preceden//tis. ꝛ non paulum

¶ Quiſqꝫ cū ſuplatiuo venuſte ponitur nō cū poſitiuo ꝛ cōparatiuo

¶ Exemplū

Ut optimus quiſqꝫ ſapientiſſim⁹ quiſqꝫ. hoc ē vnus quiſꝫ qui ē bonus. ꝛ vnuſqſqꝫ qui ē ſapiens Et non debet dici bonus quiſqꝫ. ſapiens quiſqꝫ.

¶ Item non debet dici oēs optimi ꝛ cūcti ſapientiſſimi.

¶ Reprobat hic laurenti⁹ lactātium dicentē.

Nam ꝛ ſi ita eēt placidiora queqꝫ animalia Cū placidiora ōnia animalia fuiſſet.

¶ Ut ꝛ ita duo reqrunt ſuplatiua aut nominalia aut aduerbialia. aut alterum nominale. alterū aduerbiale.

¶ Exemplum

Tullius Ut quiſqꝫ optime grece ſciret ita eſſe nequiſſimuꝫ. Item Ut quiſqꝫ animi magnitudine maxime excellit. Ita maxime vult omniū princeps eſſe Quintilanus. quod vt lōge optimū ita difficilimū.

¶ Reprobatur hic donatus dicens. vt quiſqꝫ miſer ē ita ſenior videtur Ibi nullum ſuplatiuū poſuit ſed cōfuſionem ex poſitiuo ꝛ cōparatiuo fecit q̄ oratio ita emendatur vt qſꝫ maxime miſer eſt. ita maxime ſenex videtur. vł vt quiſqꝫ miſerrimus eſt ita amiciſſimus Per cū poſitiuo Et ꝙ valde ſuperlatiuo iungi debet idemqꝫ pōderis in cōpoſitione habēt Sed ꝙ pro quātum cū poſitiuo ſolo locetnr

¶ Exemplum.

Ut perpulchre perdocte perdiligēter Et non dicatur ꝑ pul//cherrime perdoctiſſime.

¶ Item ꝙ pulcherrime ꝙ doctiſſime ꝙ diligētiſſime

Dicit laurentius

Si aliter penes autores reperitur ſibi abeē non debet. quia non negat aliqn̄ aliter factum eē ꝙ dicat ſꝫ quod dicit id fre//quētiſſime factitatum eē quidem apud doctiſſimos

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Decimũſextum pręceptum de poſitiuis
Si poſitiua exaugere velimus addamus eis per ex l
per q̃ȝ vel in primis ¶ Exemplum
Charus mihi ſis ⁊ periocũd⁹ vt aſſoles Princeps noſter p/
docilis eſt ⁊ pereffabilis Uiri per quã ſplẽdidi in primis ho
nore digni noſcũtur
¶ Negatio additur poſitiuo quã venuſte cõtrariam ſignifi
cationem poſitiui tenẽs

¶ Exemplũ

Haud illepido ſermone ſuũ votũ cõſequut⁹ ẽ id ẽ lepido ſer/
mone Non mediocrem laudẽ apud ſenatores tullius orãdo
nactus ẽ id eſt magnam laudem.

Decimũſeptimũ eſt de ꝓprijs epithetis
Laudem titulos cuilibet hominũ ꝓ qualitate ſui ſta/
tus ⁊ meriti officij atqȝ dignitatis aſſignare per ꝓpria epithe
ta conandũ eſt quę res ſi rite fiat ſummũ noſtro ſermone ſplẽ
dore affert
¶ Ad iſtud pręceptum bñ obſeruãdum nedũ in hominibus
verum ⁊ in alijs reb⁹ omnib⁹ oportebit diligẽter inſpicere et
accurate cõſiderare quę ſit natura rerum quę vis quę digni/
tas q̃ ve preſtantia ⁊ excellentia quib⁹ notatis ⁊ cognitis tũc
idoneas proprias ⁊ cõuenientes adiectiuationes in poſiti/
uo compatiuo vel ſuperlatiuo addemus illarum rerũ ſubſtã
tiuis
¶ Exemplum in ſpiritualib⁹ Scribendum ẽ ſic
Summo pontifici Sanctiſſimo ac beatiſſimo patri
Cardinalib⁹ Reuerendiſſimo in chriſto patri
Epiſcopis ⁊ Abbatibus in poſitiuo Ut reuerendo ⁊ vene/
rando ⁊c.
Doctorib⁹ theologię Celeberrimo viro doctori meritiſſi
mo Juriſtis doctorib⁹ Spectatiſſimo pontifici iuris int/
pręti
Inferiorib⁹ clericis Prudenti vel prudentiſſimo
Diſcreto vel diſcretiſſimo
Ita prouido vel prouidiſſimo Sapienti Perdocto Erudi
to vel eruditiſſimo ¶ Exẽplũ in ſecularib⁹ Scribẽdũ ẽ ſic
Imꝑatori victorioſiſſimo ⁊ glorioſiſſimo romanoꝝ imꝑato

ri diuo ꝛ ſemper auguſto
Regi francie Chriſtianiſſimo pͥncipi . N. dei grā frācoꝝ regi
Alijs regibus Secretiſſimo inclitiſſimo illuſtriſſimo vic
torioſiſſimo glorioſiſſimo.
Ducibꝫ Preclariſſimo ꝛ illuſtriſſimo principi ¶ Exēplū
Comiti magno Illuſtri generoſo.
Baroni Generoſo Magnifico Prepotenti
Militi Splendido generoſoqꝫ viro . Uel Strēnuiſſimo ꝛ
ꝑpotenti viro ſi bellicoſus ſit ¶ Exemplum
Mercatori Spectabili . ſpectato . fidiſſimo . magnifico . or
natiſſimo . officioſiſſimo integerrimo
Conſulibꝫ ꝛ Burgimagiſtris Grauiſſimo . inſigniſſimo . ꝓ
ſtantiſſimo . peritiſſimo . clariſſimo . ſplendidiſſimo . proba-
tiſſimo ꝛc. ¶ Aequalibus:
Dilecto vł dilectiſſimo chariſſimo fideliſſimo cordialiſſimo
facetiſſimo amantiſſimo
¶ De iſtis diuerſarum ꝑſonarū titulis habetur in quodam
ꝑuo tractatulo quē ex diuerſis collectum curaui
¶ Aliud exēplum in laudem ciceronis
¶ Nā in Marco Tullio Cicerone ſummo ꝛ celeberrimo q̄
de oratore: tāta erat dicendi vis: tāta eloquētie facultas . tā
ta agendi rō: tāteqꝫ ꝯſtabāt orōnis eius diuitie: vt in ipo eēt
acutum ingeniū . graues ſnīe Interea memoria atqꝫ geſtꝰ oro
torius vt ōnia poſſit animo ꝑcipere memoria cuſtodire . rem
publicam adminiſtrare ꝛ alia cetera gubernare Ergo ipe cice
ro fuit diuina prudentia inſtructus excellenti ingenio predi
tus Incredibili animi fortitudine munitꝰ Ingēti tēperātia
decoratus maxima integritate conditus ſingulari modeſtia
illuſtratus . gratiſſima humanitate prepolitus ꝛ vt ōnia cō
plectar cunctarū ꝟtutum generibꝫ nobilitatꝰ ¶ Non ſo-
lum hōibꝫ . verū omnibus rebꝫ ꝓ ſuis naturis atqꝫ ꝓſtantijs
diligēter cognitis adiūgere debemꝰ ꝓprias ꝛ ꝯdignas adiec
tiuatiōes poſitiuas ꝯpatiuas ꝛ ſuplatiuas ¶ Sic dicimꝰ
¶ Celum ingenerabile incorruptibile ꝛ volubile
Elementa generabilia ꝛ corruptibilia
Ignem calidum Aerem humidum ꝛ perſpicuum
Aquam frigidam Terram ſiccam

Niuem albam Coruũ nigrũ Mare ſalſum

¶ Hęc pręcepta inter omnes doctiſſimos diuinus ille Maro acutiſſime ſeruauit qui adeo cōfecte adeoqȝ copioſe proprijs epithetis ſua cōſperſit carmina vt vix verſiculus ſit q̄ non mellis inſtar illoꝝ dulcedine roret aut ſententiarum grauitate ſplendeſcat

¶ Ex bucolicis Virgilij.

Patula	fagus	Malũ	cōtagium
denſa	corilus	Sacri	fontes
Nuda	ſilex	opacum	frigus
Alta	cupreſſus	leuis	ſuſurrus
Lentum	viburnũ	Alta	rupes
Amara	ſalix	palumbes	raucę
ſtipula	tenuis	turtur	gemens
Dulce	aruum		
Dulces	nati	Cerui	leues
Tener	agnus	piſces	nudi
Tener	fętus	poma	mitia
Pinguis	victima	caſtaneę	molles
Limoſus	iuncus	lac	preſſum

¶ Ex Eneide virgilij dicentis

Antrum	vaſtum	ſagittas	celeres
Ventos	Luctantes	timorem	męſtum
Tēpeſtates	ſonoras	mare	veliuolum
Arcem	celſam	mortem	pallidam
Noctem	atram	Lincem	maculoſam
Ignobile	vulgus	apros	ſpumātes

d Decimũoctauum eſt exceptio a tercio pręcepto.
Oratio perfecta non ſolum in fine verbum ſemꝑ habebit verumetiam ſignũ aliquod vniuerſale. Aut cōparatiuũ aut ſuperlatiuũ nominalem vel aduerbialem

¶ Exemplum de ſigno affirmatiuo
Quę tu mihi mandaſti perfeci omnia Item mandato tuo obtemperant omnes

¶ Exemplum de ſigno negatiuo
Hanc niſi mors mihi adimet nemo Ego callidiorem homi-
nem vidi nemine͂.
¶ Exemplum de ꝯpatiuo
Ut pauco tp̄e petrus factus eſt multis laoribꝫ eloque͂tior.
¶ Exemplum de ſuplatiuo
Longe alijs plato euaſit doctiſſimus
Item que nobis precepta ſunt faciamus diligentiſſime.
Decimūnonū preceptum
In re leta v̄bis triſtibꝫ Et in re triſti verbis letis mini
me vtemur
¶ Natura em̄ non patitur. vt cum graui aliquo merore pre
mimur verboꝝ oblectationi vacare poſſit animꝰ Rem igitur
triſtem v̄ba triſtia ꝛ rem letam leta decent Hoc elega͂tiſſime
teſtatur oratius dicens Triſtia meſtum Vultum v̄ba dece͂t
Iratum plena minarū Ludentem laſciua ſeuerum ſeria dcā
Uiceſimū ē de clauſula finali materie noſtre In fine no
ſtre orationis aut epiſtole optinē dum ē aliq̄d quod au
ditoribus rem gratam efficiat eorumqꝫ animos vehemen-
tius ad id quod petimus alliciat
Curādum ē vt epiſtola nrā aliquo egregio dicto cōcludatur
quo facto nequaq̄ꝫ vlterius producatur ne gratia illa quam
bn̄ ſcribendo nacti ſumꝰ perdatur
¶ Exemplum
¶ Quod ſi feceris polliceor me fore nō mō paratū verū per-
cupiduꝫ placere obtemperare moremqꝫ gerere tibi ſi qn̄ erit
quod potero tuis votis cōplacere
Quod ſi mearum precuꝫ gratia effeceris nunq̄ꝫ me inuenies
facti fauoriſq̄ꝫ immemorem
Quod ſi feceris cogita nullam rem tam arduā quā pro te nō
putabo leuiſſimam mō in aliquo intelligo officium meū ti-
bi profuturum Si quid erit in quo poſſim .meo officio tibi
placere cognoſces me tibi rebꝫ tuis amicū eſſe vt beneuolen
tia nemini tuoꝝ cedam
¶ Hec ꝛ multa ſimilia ex epiſtolis familiaribꝫ Tullij colligi
poſſunt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Elegantiarum viginti pręcepta finiũt Impreſſa Da-
uentrię p̄ Jacobũ de breda Anno dñ̄. M. CCCC. xci.
Viceſima prima Februarij

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf